

1.Sygn. akt XII Ko 36/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

13 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XII Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSO Katarzyna Stasiów

Protokolant: Monika Raczyńska

w obecności prokuratora Roberta Makowskiego

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2021 r.

sprawy z wniosku Ł. P. przeciwko Skarbowi Państwa

o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną z tytułu internowania w okresie od 13 grudnia 1981 r. do 24 grudnia 1981 r. na podstawie decyzji nr (...) Komendanta (...) w B. z 13 grudnia 1981 r.

na podstawie art. 8 ust. 1 i 13 ustawy dnia 23 lutego 1991 roku o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. z 1991 roku Nr 34, poz. 149 ze zm.)

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy Ł. P. kwotę 20.000 (dwudziestu tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie wniosek oddala;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Ł. P. kwotę 265,68 złotych (dwustu sześćdziesięciu pięciu złotych i 68 groszy) w tym VAT tytułem zwrotu poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego;

IV. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	XII Ko 36/21
1. WNIOSKODAWCA		
Ł. P.		
1.ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA		

1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki
-	-	
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
65 218,45 złotych	od uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty	
3.	Inne	
żądanie zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy zwrotu uzasadnionych wydatków z tytułu ustanowienia w sprawie pełnomocnika z wyboru		

1.3. Ustalenie faktów				
0.1.3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
		<p>Ł. P. był członkiem (...). Był założycielem (...) w (...) Polskiego Radia (...) w B., gdzie pracował. Został przewodniczącym Komisji Zakładowej (...) w tej rozgłośni.</p> <p>Komendant (...) w B. na podstawie art. 42 Dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o ochronie bezpieczeństwa Państwa i porządku publicznego w czasie</p>	<p>dokumen-ty, zeznania wniosko- dawcy Ł. P. i świadka E.P.</p>	<p>k. 14-45, 70-103, 105, 112V-114</p>

obowiązywania
stanu wojennego,
wydał w dniu 13
grudnia 1981 r.
decyzję nr (...) o
internowaniu L. P..

Wobec
wnioskodawcy
powyższą decyzję
o internowaniu
wykonywano w
okresie od 13
grudnia 1981 r.
godzina 1.20 do 24
grudnia 1981 r.

Zatrzymany został w
piżamie i kożuchu
i jedynie tym
ubranie
dysponował przez
cały czas
internowania.

Pierwszą noc spędził
w izbie zatrzymań
Komendy (...) w B. w
celi z kilkunastoma
innymi
mężczyznami.

Wnioskodawca
musiał położyć swój
materac przy beczce
z nieczystościami,
bo tylko tam było
miejsce.

Zatrzymani
mężczyźni nie
wiedzieli, co ich
czeka. Obawiali się
wywiezienia na S.,
gdyż podejrzewali,
że władze polskie są
w tej akcji czynnie
wspierane przez
Związek (...). Jeszcze
przed świtem zostali
przeprowadzeni
między

dwuszeregiem funkcjonariuszy (...) z ujadającymi psami na smyczach. Zostali upchnięci na stojąco do więziennej ciężarówki.

Wówczas wnioskodawca najbardziej obawiał się o swoje życie. Przewożeni mężczyźni podejrzewali, że wkrótce zostaną zabici. Nawet policzyli, ilu ich jest w ciężarówce na wypadek, gdyby komuś udało się przeżyć – żeby mógł być precyzyjnym świadkiem z tych wydarzeń.

Internowani zostali przewiezieni do więzienia w B., gdzie Ł. P. przebywał do końca internowania.

Wnioskodawcę osadzono w celi przerobionej z pomieszczenia biurowego – posiadała duże okno i parkiet. W celi były niezasłonięte niczym sedes i umywalka. Cella miała 8-10 metrów, a mieszkało tam 6 mężczyzn na dwóch trzypiętrowych łózkach. Było ciasno. Materac był niewygodny – czuć było blachy łóżka. Był też koc i chyba prześcieradło.

Jedzenie było dostarczane 3 razy dziennie. Było złej jakości.

Wnioskodawca zmuszał się do jedzenia przez rozsądek – żeby nie osłabnąć.

W czasie osadzenia wnioskodawcy tylko raz zorganizowano krótki spacer.

Ł. P. odbywał w tym czasie spotkania z oficerem SB nakłaniającym go do tajnej współpracy albo wyjazdu na stałe z Polski. Był przez tego oficera straszony „nieznanymi sprawcami”, którzy mogą zagrozić jemu lub żonie i synom. Bał się tak, że aż mu się włosy zjeżyły na głowie.

Podczas internowania wnioskodawca cierpiał z powodu suchego zębodołu – bolesnego stanu zapalnego dziąsła po ekstrakcji zęba. Nie miał ze sobą antybiotyków, które zażywał do chwili internowania i które pozostały w domu. Lekarze zajmujący się Ł. P. w trakcie osadzenia nie pomogli.

		<p>Na czas internowania wnioskodawca rozstał się z żoną oraz synami – trzyletnim i ośmioletnim. Żona zachorowała na nerwicę i chorobę tę wiąże ze stresem związanym z internowaniem.</p> <p>Ł. P. nie podjął działalności stanowiącej zaprzeczenie działalności niepodległościowej.</p>		
--	--	---	--	--

0.1.3.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
--	--	--	--	--

Lp.		Fakt	Dowód	Numer karty
		<p>Wnioskodawca od końca lat 70. miał problemy z wysuwaniem dysku kręgosłupa. Brak jest zdarzeń wskazujących na możliwość nasilenia się schorzenia na skutek internowania – pracy fizycznej, urazów, dźwigania ciężkich rzeczy.</p>		

4. ocena DOWODÓW	
0.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów	

Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	dokumenty uznane za ujawnione	Sąd Okręgowy w Warszawie uznał zgromadzony w sprawie i wymieniony ogół dokumentów za w pełni wiarygodny. Dokumenty zostały sporządzone zgodnie z przepisami prawa, we właściwym trybie i formie oraz przez uprawnione i właściwe do tego organy (osoby). Żadna z osób, w tym wnioskodawca, nie kwestionowała ich wiarygodności. Dokumenty złożone przez wnioskodawcę korespondują z nadesłanymi przez IPN oraz z zeznaniami obu przesłuchanych świadków.
	zeznania wnioskodawcy i jego żony	Sąd dał wiarę zarówno zeznaniom wnioskodawcy, jak i zeznaniom jego żony. Brak jest dowodów kwestionujących ich treść. Są one potwierdzone dowodami z dokumentów. Świadkowie zeznawali spontanicznie, logicznie i spójnie.
<p><i>o.1.Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów</i></p> <p><i>o.2.(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i></p>		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	-	-
<p>1.PODSTAWA PRAWNA</p>		
Odszkodowanie		

1.	Kwota główna	Odsetki
-	-	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 1991r. Nr 34, poz. 149 z późn.zm.)	art. 481 kodeksu cywilnego	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
<p>W świetle dokumentacji archiwalnej z Instytutu Pamięci Narodowej i zgodnych z jej treścią zeznań wnioskodawcy i jego żony nie ma żadnych wątpliwości, że wobec wnioskodawcy wydano decyzję o internowaniu i że decyzja ta była wykonywana. Jej wykonywanie datuje się na okres od 13 grudnia 1981r. do 24 grudnia 1981 r.</p> <p>Wskazać jeszcze należy, że art. 8 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy wyraźnie ogranicza prawo do dochodzenia zadośćuczynienia za doznaną krzywdę tylko do konsekwencji wynikłych z m.in. wykonania decyzji o internowaniu.</p> <p>Uwzględniając powyższe oraz odpowiedzialność Skarbu Państwa kształtującą się w oparciu o zasadę ryzyka, nie ma</p>		

najmniejszych wątpliwości, że żądanie wnioskodawcy jest zasadne, ale częściowo.		
Inne		
3.	artykuł 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 1991r. Nr 34, poz. 149 z późn.zm.)	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
Przepis art. 13 ww. ustawy przewiduje, że koszty postępowania w sprawach objętych ustawą, w tym z tytułu ustanowienia pełnomocnika, ponosi Skarb Państwa.		
1.ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		
Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
-	-	
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
Zasądzając zadośćuczynienie, sąd miał na względzie nie tylko czas trwania pozbawienia wolności Ł. P., ale także warunki pobytu, bardzo złe warunki w izbie zatrzymań Komendy (...) w B.,	Odsetki od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty zostały zasądzone wobec zawarcia we wniosku takiego żądania.	

brak odpowiedniego ubrania, stres związany z brakiem informacji, jak będzie przebiegać internowanie, ile będzie trwało, czym się skończy. Wnioskodawca bał się o swoje życie, nie wiedząc początkowo, czy nie jest wieszony na egzekucję, a następnie będąc straszonym przez oficera SB. Sąd uwzględnił niehumanitarne warunki związane z przeludnieniem, złym jedzeniem, koniecznością załatwiania potrzeb fizjologicznych w obecności współinternowanych, rozstanie z rodziną, trudne znoszenie tej sytuacji przez żonę. Z powodu braku leków i niewłaściwego leczenia w warunkach więziennych Ł. P. bardziej cierpiał z powodu schorzenia stomatologicznego niż miałoby to miejsce na wolności, gdzie rozpoczęte prawidłowe leczenie zaczynało już przynosić pozytywne rezultaty.

Przyznanie osobie represjonowanej zadośćuczynienia nie może być wygórowane i prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia, wysokość przyznanego zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 listopada 2012 r., sygn. akt II AKa 228/12). Zadośćuczynienie winno wyrównać doznane krzywdy ale też być „odpowiednie”, a ustalenie, jaka kwota w konkretnych okolicznościach jest „odpowiednia”, należy do sfery swobodnego uznania sądu.

Dlatego też sąd uznał, że kwotę adekwatną do stopnia i rodzaju doznanych dolegliwości oraz czasu ich trwania, będzie kwota 20 000 złotych.

W ocenie sądu żądana przez wnioskodawcę w tym zakresie kwota zadośćuczynienia 65.218,45 złotych jest zbyt wygórowana i dlatego też w części ponad kwotę 20 000 zł wnioszek oddalono.		
Inne		
3.	-	
1.Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
pkt III sentencji wyroku.	Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. z 1991r. Nr 34, poz. 149 z późn.zm.) w zw. z §11 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015r. (Dz.U. z 2015r., poz. 1800), sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy kwotę 265,68 złotych tytułem zwrotu uzasadnionych wydatków z tytułu ustanowienia pełnomocnika z wyboru.	

1.Koszty procesu	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
pkt IV sentencji wyroku.	Kosztami postępowania, sąd obciążył Skarb Państwa na podstawie art. 13 ww. „ustawy rehabilitacyjnej”.

1.PODPIS
